

רשות ניירות ערך

תמצית החלטות הוועדה המוסמכת מטעם רשות ניירות ערך בעניין פגיעה במשמעת בבחינות הרשות בכלכלה ובמקצועית א' במועד בחינות

חורף 2017

רקע

1. במסגרת בחינות הרישוי (להלן: "הבחינות") שעורכת רשות ניירות ערך (להלן: "הרשות") לשם קבלת רשיון לפי חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, ואשר בה נדרשים לעמוד גם מועמדים לקבלת רשיונות מטעם רשות שוק ההון בתחום הביטוח והייעוץ הפנסיוני, נדרשים הנבחנים לקיים הוראות שתכליתן מניעת העתקות ופגיעה במשמעת.
2. במהלך הבחינות בכלכלה ובמקצועית א' שהתקיימו בחודשים נובמבר ודצמבר 2017, התקיימה ביקורת מטעם הרשות. במסגרת הביקורת נמצאו מספר מקרים חריגים של פגיעה במשמעת באמצעות שימוש באמצעי תקשורת והכנסת חומרי עזר לבחינה.

מסגרת משפטית

3. תקנות הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (בקשה לרשיון, בחינות, התמחות ואגרות), התשנ"ז-1997 (להלן: "התקנות") מסדירות בפרק השני את נושא הבחינות. בין היתר, מוסדר נושא ה"פגיעה במשמעת".
לעניין פגיעה במשמעת, קובעת תקנה 13 כדלקמן:
"א) נבחן שפגע במשמעת בשעת הבחינה רשאי המפקח להפסיק את בחינתו ולהוציאו מאולם הבחינות; לעניין זה, "פגיעה במשמעת" – לרבות הימצאות ספר, רשימה או כתב אחר ברשותו, שהחזקתם לא הותרה, וכן החזקת אוזניות, טלפון סלולרי וכל מכשיר הקלטה או תקשורת, הפרעה כלשהי למהלך התקין של הבחינה או דיבור, העברת חומר לנבחן אחר, היענות לפניה של נבחן אחר, יצירת קשר כלשהו עם אחר או אי מילוי אחר הוראות המפקח.
ב) נבחן שפגע במשמעת כאמור בתקנת משנה (א), בין אם הופסקה בחינתו והוצא מאולם הבחינות ובין שהוזהר ולא הופסקה בחינתו או לא הוצא, רשאית הרשות לפסול בחינתו; כן רשאית הרשות לאסור עליו להשתתף בבחינה במועדים אחרים, בין באותו נושא ובין בנושאים אחרים.
ג) הרשות לא תקבל החלטה לפי תקנת משנה (ב) אלא אם כן נתנה לנבחן הזדמנות לטעון את טענותיו."
4. בהתאם לנוהל פסילת בחינות שגיבשה הרשות לצורך הפעלת הסמכות לפי תקנה 13(ב), ואשר מפורסם באתר האינטרנט של הרשות, נבחן שנתפס בעת הבחינה מעתיק או משוחח בטלפון או מקבל או שולח מסרון (SMS) שעניינו חומר הבחינה, תיפסל בחינתו, וכן הוא יהא מנוע מלגשת לכל בחינות הרשות במשך ארבעה מועדים סמוכים נוספים (סך הכל עיכוב של כשנתיים וחצי).

כאשר מדובר בהחזקה גרידא של מכשיר הטלפון, יהיה הנבחן מנוע מלגשת למבחן במשך שני מועדים סמוכים (סך הכל עיכוב של כשנה וחצי). עוד בהתאם לנוהל, מוקנה לרשות שיקול דעת להחמיר עם הנבחן בנסיבות המצדיקות זאת, מטעמים שיירשמו, בין היתר בהתאם לנסיבות המיוחדות של הפגיעה במשמעת, והוראות התקנות אינן מגבילות את אורך התקופה בה רשאית הרשות לאסור על הנבחן להשתתף בבחינה במועדים אחרים, בין באותו נושא ובין בנושאים אחרים.

המקרה הראשון:

5. הנבחן נתפס כשהוא מחזיק שעון חכם, ומבדיקה שנערכה (בהסכמתו) בשעון החכם ובמכשיר הטלפון הנייד שהונח בתיקו עלה, כי אף קיים תקשורת עם אחר, כאשר בתחילת הבחינה הוא שלח לו הודעה עם מספר גרסת הבחינה שלו.
6. בתגובתו למכתב השימוע שנשלח אליו, טען הנבחן במכתבו כי לא ידע כי קיים איסור על החזקת שעון חכם בשעת הבחינה וטען כי לא ביצע בו שימוש בשעת הבחינה.
7. הנבחן לא שיתף פעולה עם צוות הביקורת במהלך הבחינה ולא עשה כל מאמץ לסייע בבדיקת המקרה. כמו כן, לא הודה במעשיו ולא הביע חרטה בגינם. בנסיבות אלו, מצאה הוועדה לנכון להחמיר עמו ולהטיל עליו עונש מעל למדרג העונשים הקבוע בנוהל הרשות בנושא.
8. **הוועדה החליטה לפסול את בחינתו של הנבחן, וכן למנוע ממנו לגשת לכל בחינות הרשות במשך חמישה מועדים נוספים (עיכוב של כשלוש שנים).**

המקרה השני:

9. הנבחן נתפס כשהוא מחזיק טלפון חכם, בניגוד לנהלים ואף עשה בו שימוש להעברת מסרונים מול אדם מחוץ לכיתת הבחינה.
10. הנבחן בחר שלא להגיב למכתב השימוע שנשלח אליו, ומשך דנה הוועדה בעניינו ללא תגובתו.
11. הנבחן הודה במהלך הביקורת כי החזיק בטלפון חכם במהלך הבחינה ואף קיים באמצעותו תקשורת עם אדם מחוץ לכיתת הבחינה, בניגוד לתקנות ולנוהל.
12. **הוועדה החליטה לפסול את בחינתו של הנבחן, וכן למנוע ממנו לגשת לכל בחינות הרשות במשך ארבעה מועדים נוספים (עיכוב של שנתיים וחצי).**

המקרה השלישי:

13. הנבחן נתפס כשהוא מחזיק בטלפון חכם במצב דולק, בניגוד לנהלים. הנבחן שיתף פעולה עם המבקרים ואפשר להם לעיין בהודעות (מסרונים) במכשיר הטלפון, על מנת להוכיח כי לא קיים תקשורת עם גורם חיצוני במהלך הבחינה, ומהבדיקה עלה כי אכן לא קיים תקשורת כפי שטען.
14. בתגובתו למכתב השימוע שנשלח אליו, הודה הנבחן בהחזקת טלפון חכם בשעת הבחינה וטען כי עשה זאת על מנת להיות זמין לאור נסיבות בריאותיות של בת זוגתו. הנבחן קיבל אחריות על מעשיו והביע חרטה עמוקה.
15. הנבחן שיתף פעולה עם צוות הביקורת, הודה במעשיו והביע חרטה בגינם. בנסיבות אלו, מצאה הוועדה לנכון להקל עמו ולהטיל עליו עונש מתחת למדרג העונשים הקבוע בנוהל הרשות בנושא.
16. **הוועדה החליטה לפסול את בחינתו של הנבחן, וכן למנוע ממנו לגשת לכל בחינות הרשות במשך מועד נוסף (עיכוב של כשנה).**

המקרה הרביעי:

17. הנבחן נתפס כשהוא מחזיק טלפון סלולרי במהלך הבחינה, ונמצא כי גורם חיצוני העביר אליו מסרונים לגבי שאלות הבחינה במהלכה. נוסף על כך נמצאו על אמת ידו נוסחאות, גרפים וטבלאות הקשורים לחומר הבחינה, אותם ניסה למחוק מול עיני המבקרים. עוד יצוין כי עולה מרישומי המשגיחים כי הנבחן שהה זמן ממושך בשירותים, זמן שיכול היה לנצל לקריאת ההודעות שנשלחו אליו.

18. בתגובתו למכתב השימוע שנשלח אליו, העלה הנבחן שלל טענות, אשר רובן אינן מתיישבות עם ממצאי צוות המבקרים. הנבחן טען כי הרישומים על אמת ידו נעשו לאחר תחילת המבחן ולא כללו חומרי עזר שאסור להכניס לבחינה. בנוסף הכחיש כי החזיק טלפון סלולרי וכי מכשירו הסלולרי היה בתיקו והוא לא עשה בו שימוש במהלך הבחינה.

19. הנבחן הפר את המשמעת בשעת הבחינה בשני אופנים: האחד – הכנסת חומרי עזר אסורים לבחינה, והשני – החזקת טלפון סלולרי בשעת הבחינה.

20. הנבחן לא שיתף פעולה עם צוות הביקורת, לא עשה כל מאמץ לסייע בבדיקת המקרה ואף הקשה על התהליך לכל אורכו, תוך עשיית מאמץ להסתיר את ניסיונות ההעתקה. הנבחן לא לקח על מעשיו אחריות או הביע חרטה עליהם. בנסיבות אלו, מצאה הוועדה לנכון להחמיר עמו ולהטיל עליו עונש מעל למדרג העונשים הקבוע בנהל הרשות בנושא.

21. **הוועדה החליטה לפסול את בחינתו של הנבחן, וכן למנוע ממנו לגשת לכל בחינות הרשות במשך שישה מועדים נוספים (עיכוב של כשלוש וחצי שנים).**

המקרים האמורים משקפים את עמדתה של הרשות כי אין לגלות סובלנות כלפי הפרות משמעת בבחינות הרישוי. סגל הרשות נוקט צעדים, הכוללים שיטות ביקורת שונות ומגוונות שעורכת הרשות במהלך הבחינות, על מנת לשים ידו על הנבחנים המעתיקים במטרה למגר תופעה חמורה זו.